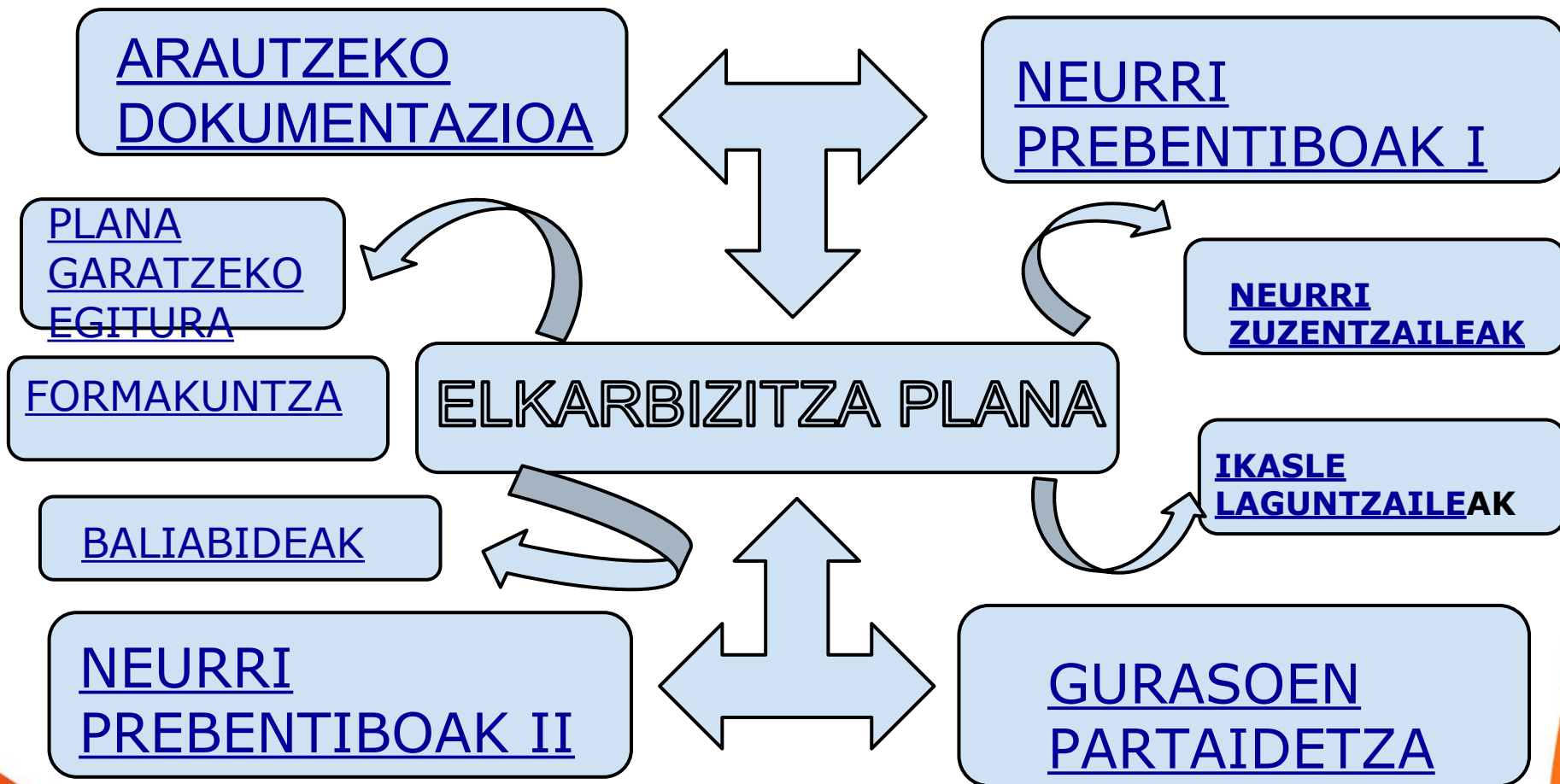

KIVA AURRETIK ZER LAURON?

KIVA AURRETIK ZER LAURON?

- [ELKARBIZITZA PLANA 2012-13](#). ikasturtetik ([Ikus zirkularrean bidalitakoa](#))
  - [HEZKIDETZA plana](#): aurten **TAILERRAK LH** osoan.
  - **Neurri prebentiboak**:
    - Aniztasunaren trataera
    - Tutoretza eta heziketa emozionala.
    - Orientazioa familiei.
    - Ikasleen inplikazioa eta partaidetza.
    - Pertsona guztien inplikazioa eta formakuntza.
    - Metodologia eguneratuak + patioen antolaketa.
    - Ikasle Laguntzaileen figura + Adostalekuak.
    - Etapako Elkarbizitza Taldea + Behatokia.
  - **Neurri zuzentzaileak**:
    - Akorduetara heltzea Ikasle Laguntzaileen bitartekaritzaz.
    - Arautegiaren aplikazioa.

KIVA: KOMUNIKAZIOA-FORMAZIOA.

- LEHEN HEZKUNTZA: [KRONOGRAMA](#)
- [EDUKIEN SEKUENZIALIZAZIOA](#) Tutoretza + Heziketa Emozional ordutean.
- [AITA-AMENTZAKO INFORMAZIOA WEB-EAN](#)
  - Lauroko WEBean “Familia eta ikasleen orientazioa” atalean izango duzue esteka zuzenean sartzeko.

KiVa programa

- *Bullying* edo eskola-jazarpa prebenitu eta murrizteko programa, datuetan oinarritua
- Turkuko Unibertsitateak garatua, Finlandiako Hezkuntza eta Kultura Ministerioaren finantzaketaz.

Kiva programa

- Gure eskolako langileek KiVa material ugari jaso dute, programa ezartzeko prestakuntzaz gain

- KiVa ez da “proiektu” iragankor bat, baizik eta jazarpena prebenitu eta murrizteko jardunbide iraunkor bat

Zer da 'bullying' edo jazarpena?

- Portaera mingarria/tratu umiliagarria, egiten dena
  - nahita
  - behin eta berriz
  - erlatiboki babesgabea den edo botere txikiagoa duen pertsona baten aurka

Zer ez da 'bullying' edo jazarpena?

- Ez da jazarpena...
  - liskar bat
  - eztabaida bat
  - borroka bat
- Jazarpena harreman zapaltzaile baten adierazpena da; botere- eta indar-abusua
- Batez beste, eskola-adinean dauden haurren %10 sistematikoki jazarriak izaten dira

Jazarpen motak

- Gehienetan, jazarpena ahozkoa izaten da: iraintzea, jendaurrean barregarri uztea...
- Zeharkako jazarpena da, esaterako, pertsona bat taldetik baztertzea eta hari buruz zurrumurru gaiztoak zabaltzea
- Jazarpen fisikoa da, adibidez, bultzatzea, jotzea eta ostikatzea
- Ziberjazarpena jazarpen mota nahiko berria da, ordenagailuak eta mugikorrak erabiliz gauzatzen dena

Jazarpaena ez da soilik jazarle eta biktimen kontua

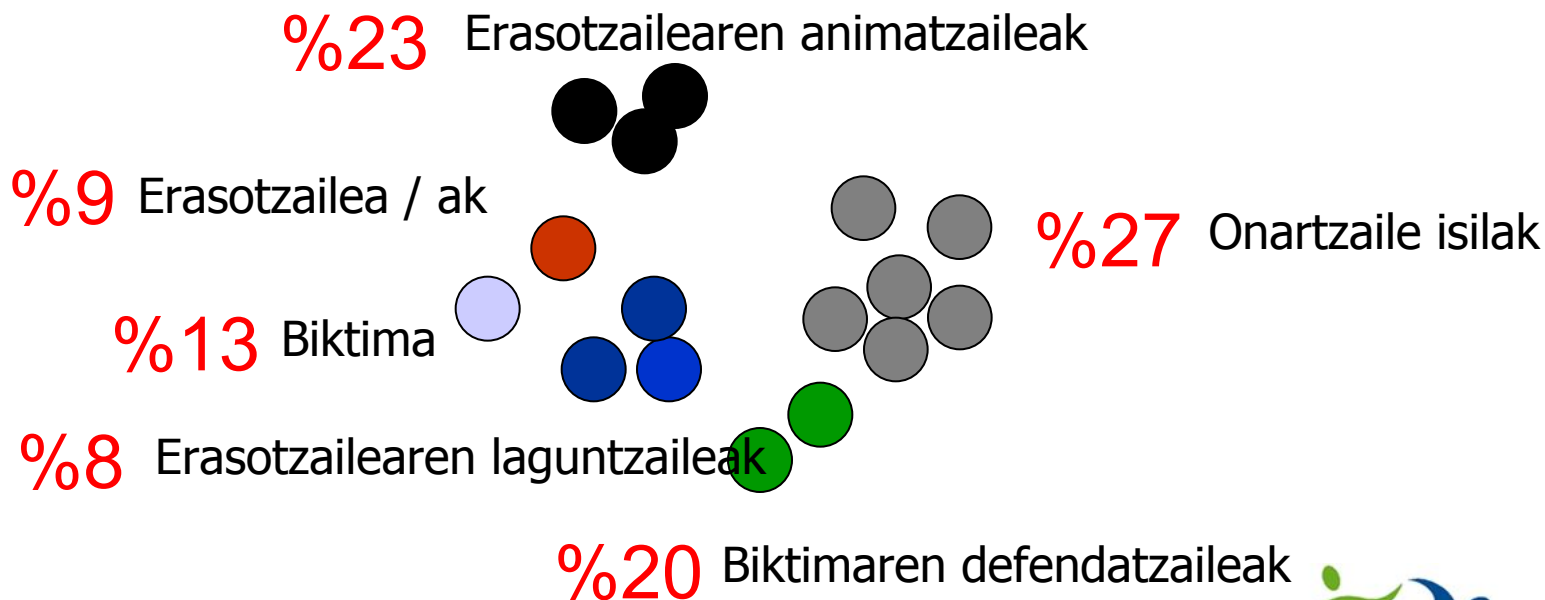
- Jazarpenezko gertakari gehienetan, ikaskide talde bat bertan izaten da
- Funtsezkoa da lekuko diren ikaskideek nola erreakzionatzen duten, horrek baldintzatuko baitu...
  - jazarritako haurra nola sentitzen den
  - jazarpen-egoerak zer bilakaera duen
  - jazarpenak zenbat irauten duen

Taldearen garrantzia

- Rolak jazarpen-egoeretan (Salmivalli et al., 1996)
- Zer egiten dute beste ikasleek norbait jazarria denean?

Jazarpena eta taldea

- Haur gehienek ez dute jazarpena ontzat hartzen; hala ere, askok jazarlearen portaera bultzatzen dute, barre eginez edo isilik egonda
- Jazarpenarekin lotutako taldeko arauak sarritan ezartzen dute ezin zarela biktimaren laguna izan; zugandik ez da “espero” biktima ongi hartzea

- Garrantzitsua da ikasleek ulertzea beraien jokabideak eragina izan dezaketela!

– **“Elkarrekin jazarpena geldiaraz dezagun!”**

Hori da KiVa programaren oinarrian dagoen ideia nagusia

KiVa programaren helburuak

- Jazarpena murriztea
- Jazarpen-egoerak gerta daitezzen eragozte
- Jazarpenak eragindako ondorio negatiboak apaltzea

Zer esan nahi du KiVa programaren parte izateak?

- Prebentzio-ekintzak
  - eskolako ikasle guztiak aintzat hartuta
- Agerian geratu diren jazarpen-kasuei aurre egitea
  - jazarpenean parte hartu duten ikasleen ardura da

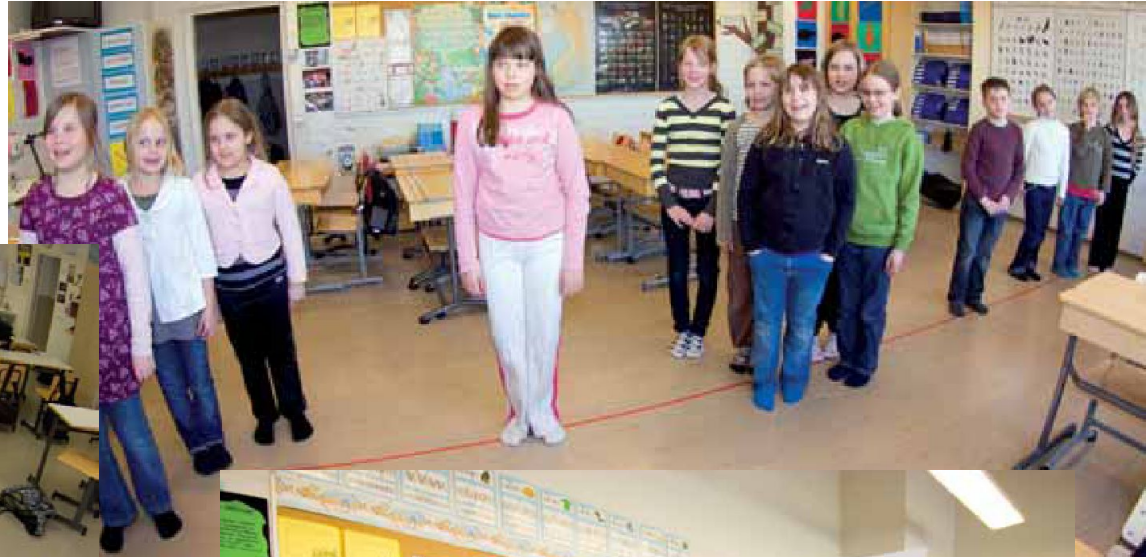

Prebentzio-ekintzak (orokorrak): ikasleen ikasgaiak

- Maila guztietan ematen dira
- Jazarpenari buruzko 10 ikasgai ikasturte osoan zehar emango direnak
  - gaiak, besteak beste: besteak errespetuz tratatzea, pertsonen arteko desberdintasunak onartzea, emozioak identifikatu eta erregulatzea, taldearen presioari eustea, jazarpena identifikatzea eta jazarpenaren lekukoa izatean edo jazarria izatean modu konstruktiboan jokatzeko

Ikasleen ikasgaiak

- Ikasgaien helburuak:
  - Jazarpen-egoeretan taldeak duen garrantzia ulertzea
  - Biktinekiko enpatia handitzea
  - Biktima babesteko eta taldean jazarpena eragoztearen ardura hartzeko moduak ikastea

Ikasleen ikasgaiak, 1. unitatea

- Elkar ezagutu dezagun!
- Emozioak
- Gure gelan, denok barne!
- Desberdintasuna aberasgarria da
- KiVa eskolan jazarpenik ez
- Guk ez dugu jazarpenean parte hartuko
- Jazarritako haurrak zure babesa behar du
- Ez naiz jazarria izango!
- Literatura ikasgaia
- KiVa kontratua

Eztabaidak, eginez ikasi, film laburrak, lanak...

Ikasleentzako ikasgaiak, 2. unitatea

- Errespetua denontzat
- Taldean
- Identifikatu jazarpena!
- Ezkutuko jazarpen motak
- Jazarpenaren ondorioak
- Taldearen parte-hartzea jazarpenean
- Jazarpenari talde moduan aurre egitea
- Zer egin dezaket jazarria banaiz?
- KiVa eskola – egin dezagun elkarrekin!
- Zer moduz ari gara?

Eztabaidak, eginez ikasi, film laburrak, lanak...

KiVa arauak

- Ikasturte osoan zehar taxutuak
- Gai bat landu ondoren, harekin lotutako arau bat adosten da
- Ikasturtearen amaieran, arau guztiak bilduko dira KiVa kontratua osatzeko

KiVa jokoa

- Eskola-jazarpenaren aurkako ordenagailu-jokoa
- Ikasleak ikasgaiak ematean eta/edo ikasgai batetik besterako denbora-tarteetan jardun daitezke (eta etxean, Internet izanez gero)
- Ikasgaietan ikasitako kontzeptuak berrikusten dituzte ikasleek (esaterako, ikasgelaren KiVa arauak), eta jazarpenaren aurkako ekintzak praktikatzen dituzte

KiVa jokoko zenbait lagun

Gure eskola KiVa eskola dela erakusten duten seinaleak

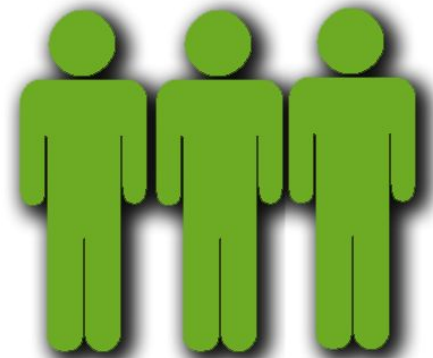
- Posterrak eskolako hormetan
- KiVa txalekoak jolas-orduko begiraleentzat
  - horiek aditzera ematen dute jazarpenaren auzia serio hartu dela, eta begiraleen betebeharra dela guztien segurtasuna bermatzea

Eskola-jazarpenari aurre egitea

- KiVa taldea
  - Programa honetan parte hartzen duen eskola bakoitzak jazarpen-kasu larriei aurre egiteko KiVa talde bat du
  - Taldea eskolako 3/4 langilek osatzen dute

Eskola-jazarpenari aurre egitea

- Eskolak ustezko jazarpen-kasu baten berri duenean...
  - haren berri izan duen lehenak tutoreari esan eta harek aztertuko du benetan jazarpena den, eta, beharrezkoa bada, KiVa taldearen esku utziko du kasua. Zuzenean KiVa taldearekin kontaktua ere egin daiteke
  - KiVa taldeko kideek...
    - egoeraz hitz egingo dute jazarritako ikaslearekin
    - egoeraz hitz egingo dute jazarpenean parte hartu duten ikasleekin
    - kasuaren jarraipena egiteko hizketaldiak antolatuko dituzte haurrekin
    - gurasoak informatu
  - Gelako irakasleak...
    - biktimaren zenbait ikaskiderekin bildu eta biktima babestera animatuko ditu

Lankidetzza gurasoekin

- Taldeak bere gain hartutako kasuen berri emango zaie gurasoei
- Beharrezkoa izanez gero, litekeena da gurasoei eskolara etortzeko eskatzea, kasuari buruz hitz egiteko. Edonola ere, hori ez da prozedura arrunta.
  - Lehendabizi, beren portaera aldatzeko aukera ematen zaie ikasleei

KiVa taldeek bideratzen dituzten hizketaldiak eraginkorrak dira

- Programaren fase pilotuan, kasuen %98n biktimaren iritziz egoerak hobera egin zuen!

Gurasoen Gida

- Gurasoen Gida KiVa webgunean eskuragarri dago
- kivaprogram.net/basque
  - eskola-jazarpenari buruzko informazioa
  - informazio zehatzagoa, gurasoek jakin dezaten nola lagundu dezaketen jazarpena murrizten eta jazarritako beren haurrari babesa ematen

KiVa-k lortzen al ditu esperotako emaitzak?

- Finlandiako Turkuko Unibertsitateak hainbat ikerketa egin ditu KiVa-k programaren fase pilotuan (2007-2009) eta programa herrialde osora zabaltzean (2009tik aurrera) lortutako emaitzen inguruan
- Datuek garbi erakusten dute **programak jazarpenaren eta biktimizazioaren maiztasuna murrizten duela**

“Albo-kalterik”?

- “Albo-kalte” positibo ugari
- Eskola-giro hobea
  - Nire eskolan giro ona dago
  - Nire klasean ohikoa da besteei laguntzea
  - Nire gelan egoteaz pozik nago
- Ikasteko motibazio handiagoa
  - Ikasteak pozik jartzen nau
  - Gauza asko ikasi nahi ditut
  - Uste dut eskolan ongi nabilela

Zer egin dezakete gurasoek jazarpena murrizteko?

- Jazarpen-egoera guztiak serio hartu
- Eskolarekin lankidetzan jardun
  - jazarpen-kasuren baten berri izanez gero, eskolari jakinarazi
  - eskolak auzia behar bezala bideratuko duen konfiantza izan
- Zure seme edo alabarekin jazarpenaz hitz egin, baita jazarria ez bada edo besteei jazartzen ez bazaie ere
  - zer egin jazarpena gertatzen ari dela ikusten baduzu?
    - Animatu ditzagun haurrak jazarpenean ez parte hartzera, biktimak babestera eta jazarpenik ikusten badute helduei esatera!

